

Силабус
навчальної дисципліни
Педагогіка
2020–2021 навчальний рік

Освітньо-професійна програма *Біологія та здоров'я людини. Фізична реабілітація*
Спеціальність *014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)*
Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*
Рівень вищої освіти *перший*

1 Контактна інформація викладача

Викладачка	докторка педагогічних наук, доцентка катедри педагогіки Ірина БАРБАШОВА
Посилання на сайт	
Контактний телефон	+380502553760
E-mail	i.a.barbashova@gmail.com
Графік консультацій	відповідно до графіка індивідуальних консультацій (за попередньою домовленістю), ауд. 5-б 317

2 Опис навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна та індивідуальна робота	Звітність
6/180	30	30	120	іспит

Семестр: осінній.

Мова навчання: українська.

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови вивчення навчальної дисципліни: *прослухані курси – «Філософія», «Психологія»; базові поняття – пізнання, суб'єкт та об'єкт пізнання, чуттєве й раціональне пізнання; психічні процеси, особистість; розвиток і формування особистості.*

Ключові слова: педагогіка, освіта, навчання, зміст освіти, принципи і правила, методи, засоби та форми навчання, моніторинг навчальних досягнень; виховання, принципи методи, засоби та форми виховання, учнівський колектив, класний керівник; система освіти, заклад загальної середньої освіти, методична робота педагогічних працівників.

Предмет навчальної дисципліни: теоретичні засади організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Метою навчальної дисципліни є формування педагогічної компетентності здобувачів вищої освіти.

Програмні компетентності та результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя.	ПРН 21. Уміти вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя, володіти прийомами самовдосконалення.
ЗК 4. Здатність працювати в команді.	ПРН 7. Уміти проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.
ФК 2. Здатність до здійснення мотивації учня до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).	ПРН 3. Знати та розуміти особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовувати диференціацію навчання, організовувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.
ФК 4. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів.	ПРН 6. Володіти формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміти відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ФК 5. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.	ПРН 5. Добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків.

3 Перелік тем навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1

Тема 1.1 Педагогіка як наука

Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язки педагогіки з іншими науками. Методи науково-педагогічного дослідження. Логіка педагогічного дослідження.

Тема 1.2 Розвиток і формування особистості

Поняття про особистість, її розвиток і формування. Чинники розвитку особистості. Вікова періодизація в педагогіці. Педагогічна характеристика учнів шкільного віку. Сутність явища акселерації.

Змістовий модуль 2

Тема 2.1 Зміст освіти

Поняття про зміст освіти. Теорії формування змісту освіти. Сучасні вимоги до відбору змісту освіти. Державні стандарти повної загальної середньої освіти. Нормативні документи, які регламентують зміст освіти.

Тема 2.2 Сутність процесу навчання. Принципи навчання

Поняття процесу навчання. Функції процесу навчання. Структура процесу навчання. Специфіка діяльності вчителя в процесі навчання. Характеристика навчально-пізнавальної діяльності учнів. Принципи навчання. Оптимізація процесу навчання.

Змістовий модуль 3

Тема 3.1 Методи та засоби навчання

Сутність і функції методів навчання. Прийоми навчання. Класифікація методів навчання. Методи організації та здійснення, стимулювання, контролю й самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності учнів. Вибір і поєднання методів навчання. Засоби навчання.

Тема 3.2 Форми організації навчання

Поняття про форми організації навчання. Урок як основна форма організації навчання. Типи і структура уроків. Організація навчальної діяльності учнів на уроці. Підготовка вчителя до уроку. Позаурочні форми організації навчання.

Змістовий модуль 4

Тема 4.1 Моніторинг навчальних досягнень учнів

Сутність моніторингу навчальних досягнень учнів. Перевірка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Тестування засвоєння учнями змісту освіти. Оцінювання успішності навчання. Облік навчальної роботи учнів. Неуспішність учнів і шляхи її подолання.

Тема 4.2 Сутність процесу виховання. Принципи виховання

Поняття процесу виховання. Рушійні сили й чинники процесу виховання. Основні напрями виховання. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Принципи виховання.

Змістовий модуль 5

Тема 5.1 Методи та засоби виховання

Поняття про методи виховання. Прийоми виховання. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості, організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки, стимулювання поведінки і діяльності. Методи самовиховання. Засоби виховання.

Тема 5.2 Форми організації виховання

Поняття про форми організації виховання. Позакласна й позашкільна виховна робота. Заклади позашкільної освіти. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Колективні творчі справи (КТС). Вибір форм виховання.

Змістовий модуль 6

Тема 6.1 Формування учнівського колективу

Учнівський колектив, його ознаки, функції, типи, структура. Діалектика та чинники розвитку учнівського колективу. Органи учнівського самоврядування. Взаємини особистості й колективу. Дитячі та юнацькі громадські організації. Неформальний молодіжний рух.

Тема 6.2 Робота класного керівника

Історія виникнення посади класного керівника. Завдання і функції класного керівника. Вимоги до особистості класного керівника. Напрями і форми роботи класного керівника. Планування роботи класного керівника.

Змістовий модуль 7

Тема 7.1 Система освіти в Україні. Управління закладом загальної середньої освіти

Система освіти в Україні та її структура. Поняття про заклад загальної середньої освіти та управління ним. Установчі документи закладу загальної середньої освіти. Управлінські органи закладу загальної середньої освіти. Принципи та методи управління закладом загальної середньої освіти.

Тема 7.2 Планування роботи та внутрішній контроль у закладі загальної середньої освіти. Методична робота педагогічних працівників

Планування роботи закладу загальної середньої освіти. Види планування. Внутрішній контроль у закладі загальної середньої освіти: зміст, види, форми, методи. Методична робота в закладі загальної середньої освіти. Атестація педагогічних працівників. Сертифікація педагогічних працівників.

4 Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування навчальних занять. Відвідування навчальних занять (лекційних і практичних занять), контрольного заходу (екзамену) є обов'язковим. За об'єктивних обставин навчання може здійснюватися в он-лайн режимі.

Політика щодо пропусків навчальних занять. У разі пропуску навчальних занять із поважних причин здобувач має право їх відпрацювати за графіком консультацій (подати конспект лекції; навчальні й контрольні завдання, передбачені тематичними планами практичних занять).

Політика щодо підготовки здобувачів до практичних занять. Підготовка до практичних занять включає: ознайомлення із силабусом і робочою програмою навчальної дисципліни, тематичними планами практичних занять; опрацювання матеріалів лекцій, підручників, посібників, монографій, законодавчих і нормативних документів та інших рекомендованих джерел; написання плану (стислого конспекту) відповідей на питання для обговорення, виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв. Під час проведення навчальних занять електронні пристрої мають перебувати в безшумному режимі роботи. Користування електронними пристроями в цілях, не пов'язаних із навчанням, є неприпустимим.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає в дотриманні норм “Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті” (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf): самостійно виконувати навчальні і контрольні завдання; посилаючись на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, джерела інформації.

5 Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальноновживані комп'ютерні програми й операційні системи, мультимедійний проектор, дошка-екран, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності).

6 Схема оцінювання

Змістовий модуль	Тема	Поточне оцінювання							Екзамен	Сума	
		Теоретичне питання	Практичне завдання	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Оцінка теми	Оцінка змістового модуля			Середній бал
ЗМ 1	T 1.1	5	2	2	6	10	25	50	50	50	100
	T 1.2	5	2	2	6	10	25				
ЗМ 2	T 2.1	5	2	2	6	10	25	50			
	T 2.2	5	2	2	6	10	25				
ЗМ 3	T 3.1	5	2	2	6	10	25	50			
	T 3.2	5	2	2	6	10	25				
ЗМ 4	T 4.1	5	2	2	6	10	25	50			
	T 4.2	5	2	2	6	10	25				
ЗМ 5	T 5.1	5	2	2	6	10	25	50			
	T 5.2	5	2	2	6	10	25				
ЗМ 6	T 6.1	5	2	2	6	10	25	50			
	T 6.2	5	2	2	6	10	25				
ЗМ 7	T 7.1	5	2	2	6	10	25	50			
	T 7.2	5	2	2	6	10	25				

7 Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Андрощук І. В., Андрощук І. П. Методика виховної роботи: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 320 с.
2. Башкір О. І. Теорія виховання: навч.-метод посіб. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2016. 96 с.
3. Биков В., Лещенко М., Тимчук Л. Цифрова гуманістична педагогіка: посібник. Київ, 2017. 181 с.
4. Варій М. Й., Ортинський В. Л. Основи психології і педагогіки: підручник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2017. 548 с.
5. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. 4-те вид., стереотип. Київ: Академвидав, 2012. 616 с.
6. Державний стандарт базової середньої освіти. Проект Постанови Кабінету Міністрів України № б/н від 27.03.2020. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-derzhavnogo-standartu-bazovoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення: 27.08.2020).

7. Дидактика: теорія і практика: навч.-метод. посіб./О. С. Березюк, О. М. Власенко. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 211 с.
8. Зайченко І. В. Педагогіка: підручник. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ: Ліра-К, 2016. 608 с.
9. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України: Додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29.09.2019 № 1038. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d5/279/7ca/5d52797ca746c359374718.pdf> (дата звернення: 27.08.2020).
10. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій: навч. посіб. Хмельницький: ХмЦНП, 2013. 227 с.
11. Марків В. М. Теорія виховання: навч.-метод. посіб. Кривий ріг: КПП, 2015. 241 с.
12. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. 196 с.
13. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–9 класи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas> (дата звернення: 27.08.2020).
14. Основи здоров'я. 5–9 класи: програма для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas> (дата звернення: 27.08.2020).
15. Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 228 с.
16. Пехота О. М., І. П. Єрмакова. Основи педагогічних досліджень: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і допов. Київ: Знання, 2013. 287 с.
17. Положення про сертифікацію педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 № 1190 (в редакції від 24 грудня 2019 № 1094). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
18. Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 р. № 1222. URL: http://zosh12.kupyansk.info/files/docs/2019/14375_NAKAZ21_08_2013_N_1222Pro_zatverdzhennya_orientov.pdf (дата звернення: 27.08.2020).
19. Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня: Наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 405. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv> (дата звернення: 27.08.2020).
20. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 27.08.2020).
21. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.07.2020 № 764-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 27.08.2020).

22. Про позашкільну освіту: Закон України від 04.11.2018 № 1841-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14> (дата звернення: 27.08.2020).
23. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80> (дата звернення: 27.08.2020).
24. Токарева Н. М., Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ, 2017. С. 84–95.
25. Фізеши О. Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: навч. посіб. для студ. пед. спец. Київ: Кондор, 2014. 390 с.
26. Ярошук Л. Теорія та методика виховання: навч. посіб. Бердянськ: ПП Скребейко, 2019. 400 с.
- Додаткові**
27. Короткий словник актуальних педагогічних термінів/упоряд. Флегонтова Н. М. Київ: КНУТД, 2013. 55 с.
28. Професійне мовлення вчителя. Короткий словник термінів/уклад. Ходанич Л. П., Палько Т. В. Ужгород, 2018. URL: <https://naurok.com.ua/kороткий-slovník-terminiv-nush-dlya-profesiynogo-movlennya-vchitelya-2018-rik-17057.html> (дата звернення: 27.08.2020).
29. Словник базових понять з курсу «Педагогіка»: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-ге, доп. і перероб./уклад. О. Є. Антонова. Житомир: ЖДУ ім. Івана Франка, 2014. 100 с.

Вивчення навчальної дисципліни допоможе Вам якісно засвоїти основи дидактичних знань, закласти фундамент Вашої професійної підготовки. Активна участь у проведенні навчальних занять, своєчасне та якісне виконання запропонованих завдань, успішне проходження тестування є запорукою високого оцінювання Ваших освітніх досягнень.